

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Havelkova 22, 130 00 Praha 3
Telefon: 221 008 111, Fax 222 718 943

STANOVISKO č. 2/2002

Srpen 2002

Zpracovávání osobních údajů v souvislosti s činností knihovny

Právní úprava v této oblasti je dána zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Knihovní zákon je ve vztahu k zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), zákonem zvláštním.

Vzhledem k tomu, že ochrana osobních údajů není v knihovním zákoně upravena, je nutno postupovat podle zákona o ochraně osobních údajů. Ke zpracování osobních údajů je nutný souhlas subjektů údajů. Bez tohoto souhlasu může správce zpracovávat osobní údaje, pokud je splněn některý z předpokladů § 5 odst. 2 písm. a) – f) zákona o ochraně osobních údajů. Z hlediska minimálního rozsahu nezbytného k dostatečnému určení fyzické osoby (čtenáře) stačí nepochybně jméno, příjmení, adresa a datum narození. Rodné číslo je již v tomto smyslu údajem nadbytečným a jeho použitím dochází k porušení § 5 odst. 1 písmene d) zákona o ochraně osobních údajů: „shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu“. Rodné číslo vzhledem k jeho charakteru osobního identifikátoru je možno používat v těch případech, kdy právní předpisy jeho zpracování konkrétně předpokládají. Toto však není případ zpracování u knihoven, neboť výše uvedený zvláštní zákon zpracování osobních údajů vůbec neupravuje.

Správce musí mít ke zpracování jiných než citlivých údajů souhlas podle § 5 odst. 5 zákona o ochraně osobních údajů: „Souhlasem podle odstavce 2 však nemohou být dotčeny povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) a g)“. Ze souhlasu musí být patrné, v jakém rozsahu je poskytován, komu a k jakému účelu, na jaké období a kdo jej poskytuje. Souhlas může být kdykoliv odvolán, pokud se subjekt údajů se správcem výslovně nedohodne jinak. Tento souhlas musí správce prokázat po dobu zpracování osobních údajů, k jejichž zpracování byl dán souhlas“.

Při zpracování osobních údajů o klientech (čtenářích) knihoven se vztahují na správce příslušná ustanovení, zejména § 4, § 5, § 9, § 11, § 13, § 16 a § 20, zákona o ochraně osobních údajů.

Oznamovací povinnost podle § 16 se ve smyslu ustanovení § 18 zákona o ochraně osobních údajů nebude vztahovat na zpracování osobních údajů,

- a) které jsou součástí evidencí veřejně přístupných,
- b) jejichž zpracování je správcem uloženo zákonem, nebo kterých je třeba k uplatnění práv vyplývajících ze zvláštních zákonů,
- c) prováděné politickými stranami, politickými hnutími, odborovými organizacemi, církvemi, náboženskými společnostmi, občanskými sdruženími, popřípadě jinými právními osobami nevýdělečné povahy, které sledují politické, filozofické, náboženské nebo odborové cíle, pokud zpracovávají osobní údaje o svých členech a tyto údaje slouží pro jejich vnitřní potřebu.

V případě b) je nutné uvést konkrétní zvláštní zákon a jeho ustanovení, které povinnost správci (knihovně) zpracovávat osobní údaje přímo ukládá, případně ze kterého vyplývají práva, k jejichž uplatnění je zpracování osobních údajů potřebné.